

Socialdepartementet

Remissvar – Uppdaterat högkostnadsskydd för läkemedel

**Vårdförbundet avstyrker förslaget om högre egenavgift inom
högkostnadsskyddet för läkemedel.**

Vårdförbundet är ett yrkesförbund som tillvaratar medlemmarnas fackliga intressen och utvecklingen av professionerna för legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor. Förbundet har 117 000 medlemmar, varav 92 000 är yrkesverksamma inom hälso- och sjukvård. Vårdförbundet arbetar för en personcentrerad, säker och nära vård samt en jämlik hälsa.

Vårdförbundets allmänna synpunkter

Vårdförbundet anser att alla människor har samma värde och ska ha samma rätt till hälsa. En jämlik hälsa är därför ett av Vårdförbundets viktigaste mål. Detta är också grundläggande i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) där det anges att målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Alla ska ha tillgång till en god, säker och väl fungerande vård utifrån sina egna förutsättningar och behov och inte utifrån ekonomiska förutsättningar.

Vårdförbundets synpunkter på förslagen i promemorian

Vårdförbundet håller med om att man behöver förbättra möjligheterna till en hållbar finansiering av läkemedelskostnaderna. Förbundet motsätter sig dock att detta ska ske genom de föreslagna ändringarna av egenavgifterna.

En höjning kan drabba redan utsatta patientgrupper med små ekonomiska marginaler orimligt hårt. Förbundet befarar att en höjning av egenavgiften ytterligare kan förstärka en ojämlik hälso- och sjukvård. Personer med redan ansträngd ekonomi riskerar sämre förutsättningar till en god hälsa.

Till detta kommer att flera regioner nu också höjt patientavgifterna, vilket ytterligare försämrar situationen för patienterna. Det är inte rimligt att det i exempelvis en region kan kosta 620 kr för ett akutbesök som i en annan region kostar 250 kr. Kostnaden för besök på vårdcentraler varierar mellan regionerna

från 200 kr till 400 kr. Dessa skillnader kan också ifrågasättas ur ett jämlikhetsperspektiv.

Höjda avgifter för läkemedel, vårdbesök och också hjälpmedel drabbar de mest svaga och utsatta personerna som är i störst behov av vård. Vårdförbundet befarar, och får signaler från medlemmar om, att patienter kan tvingas avstå från vårdbesök och inte kan hämta ut läkemedel eller hjälpmedel på grund av ekonomiska skäl. Detta kan i sin tur resultera i ökade vårdkostnader och ökat lidande då sjukdomstillstånd kan förvärras och bli mer svårbehandlade och resurskrävande. På lång sikt kan en kortsiktig besparing i stället ha en helt motsatt effekt med ökade kostnader i andra delar av hälso- och sjukvården.

I stället för kostnadshöjningar för patienterna bör man satsa på andra åtgärder för att klara vårdens resurser. Genom hälsofrämjande och förebyggande åtgärder kan vården stödja personer med ohälsa och funktionsnedsättning till ett självständigt liv. Då kan de leva ett liv som de önskar, med så lite vårdinsatser som möjligt.

Utöver detta anser Vårdförbundet att man behöver utreda förutsättningarna för ett inkomstbaserat högkostnadsskydd. Detta skulle kunna vara ett sätt att utjämna ekonomiska skillnader mellan patienter. Det skulle också kunna minska läkemedelskostnaderna.

VÅRDFÖRBUNDET

Sineva Ribeiro

Förbundsordförande